

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Economic

اقتصادی

نویسنده: لو بلیایف*
برگردان: ابراهیم شیری

اقتصاد سیاسی سوسیالیسم

(۱)

پیشگفتار مترجم

پیروان سوسیالیسم علمی، به سخن دقیق‌تر، مارکسیست-لنینیست‌ها بسیار خوب می‌دانند چه نمی‌خواهند. آنچه آن‌ها نمی‌خواهند و به مبارزات دامن‌داری علیه آن‌ها مشغول بوده و هستند، استثمار و بهره‌کشی، ظلم و بیدادگری، جنگ و تجاوز، ظلم و ستم طبقاتی، دست‌درازی و تعدی به حقوق انسانی، طیف گسترده نابرابری‌های سیاسی، اجتماعی و اقتصادی، فقر و گرسنگی، بی‌کاری و بی‌پناهی و دیگر مظلومی است که نظام غیرانسانی سرمایه‌داری و به تبع آن، اربابان پول و ثروت (سرمایه‌داران و به طور کلی، گردانندگان نظام) به اکثریت جامعه بشری تحمیل کرده است. اما خلاف نخواست‌های روشن‌شان، کمونیست‌های راستین در آنچه که می‌خواهند، یعنی خلاف همه آنچه که نمی‌خواهند و در راه دستیابی به آن‌ها صدها سال جانانه رزمیده و در رزم مقدس‌شان میلیون‌ها میلیون قربانی داده‌اند؛ ده‌ها میلیون سال زندان و شکنجه را تحمل نموده؛ انواع محدودیت‌ها و محرومیت‌ها را به جان خریده‌اند، بگمانم قدری دچار ذهن‌گری شده و می‌شوند. چرا که در تشخیص و تبیین سیاست اقتصادی سوسیالیسم و مراحل توسعه و تکامل آن به مثابه نظام ماقبل کمونیسم، تا جایی که بر مترجم کتاب حاضر معلوم است، صرفاً ذهنی‌گرایانه به یکسری کلی‌گویی بسنده می‌کنند بدون این که به سطح توسعه جامعه و میزان رشد نیروهای مولده و محرکه کشور توجه داشته باشند. با این درک، می‌پندارم کتاب حاضر - سیاست اقتصادی سوسیالیسم - به درک نسبتاً کامل و جامعی از اقتصاد به مثابه زیربنای جامعه، اقتصاد سیاسی سوسیالیسم و در نتیجه، به انتخاب روش صحیح و مؤثر مبارزه برای عدالت اجتماعی، به اتخاذ مواضع درست در مقابل حاکمیت‌های سرمایه‌داری و در صورت پیروزی بر آن‌ها، به ساخت مرحله به مرحله جامعه سوسیالیستی کمک خواهد کرد. و لذا، مطالعه این کتاب به همه مبارزان راه آزادی استثمار شونده‌گان از قید و بند بهره‌کشان، به همه پویندگان راه عدالت اجتماعی، توسعه و ترقی جامعه بشری، به دوستداران صلح و دوستی، آزادی و برابری آحاد بشر توصیه می‌شود. یادآوری: تمامی برجسته‌نمایی‌ها در متن کتاب از نویسنده است.

مقدمه

کتاب حاضر شرح مختصری از اقتصاد سیاسی سوسیالیستی، به عنوان شاخه‌ای از اقتصاد سیاسی به معنای وسیع، که به شیوه تولید سوسیالیستی اختصاص دارد، ارائه می‌دهد و با در نظر گرفتن تجربه اتحاد جماهیر سوسیالیستی شوروی (دستاوردها و اشتباهات آن)، از جمله، سه دهه بازسازی سرمایه‌داری، از موضع طبقه کارگر (پرولتاریا) نوشته شده است. فرض بر این است که اقتصاد سیاسی توصیف شده سوسیالیسم در این کتاب با تئوری اقتصاد سیاسی مارکسیستی (پرولتری) که در کتاب «سرمایه» (کاپیتال)، اثر بنیادی کارل مارکس (و فریدریش انگلس) آمده، تفاوت‌های چشمگیری دارد.

در این کتاب واژه «سوسیالیسم» بر اساس نظریه مارکس و لنین به مثابه نخستین مرحله کمونیسم به کار برده خواهد شد. به تبع آن، نظام اجتماعی-اقتصادی سرمایه‌داری با یک نظام کمونیستی که مرحله اول آن نشان‌دهنده سوسیالیسم است، جایگزین می‌شود. ویژگی اصلی تولید کمونیستی (و سوسیالیستی) غلبه مالکیت یکپارچه ملی بر وسایل و محصولات تولید است که در اثر آن، جامعه طبقاتی از بین می‌رود و جامعه سوسیالیستی شکل می‌گیرد. تفاوت بین سوسیالیسم (مرحله اول) و کمونیسم کامل، در اصل توزیع محصولات تولیدی و مزایای دیگر نهفته است:

- در جامعه کمونیستی، اصل «از هر کس به اندازه توانش به هر کس به اندازه نیازش»؛
- در جامعه سوسیالیستی، اصل «از هر کس به اندازه توانش به هر کس به اندازه کارش»، یعنی از آنجائی که هنوز وفور کالاهای مورد نیاز زندگی به دست نیامده، آن‌ها بر اساس کار انجام شده توزیع می‌شود نه بر اساس نیاز.
در ضمن، یک جامعه بی‌طبقه در اتحاد جماهیر سوسیالیستی شوروی ساخته نشد - در طول ۷۰ سال موجودیت آن، کشاورزی مزارع تعاونی با مالکیت جمعی بر محصولات تولیدی آن‌ها، دو طبقه کارگر - کارگران شرکت‌های صنعتی دولتی و دهقانان مزارع تعاونی (و همچنین، قشر روشنفکر کارگر و خلاق) حفظ شد. در پایان دهه ۱۹۵۰، پیروزی کامل و نهایی سوسیالیسم و گذار به ساختن کمونیسم به اشتباه اعلام شد. در واقع، ۳۰ سال بعد، در اواخر دهه ۱۹۸۰ و اوایل دهه ۱۹۹۰، در اثر قدرت گرفتن ضد انقلاب در اتحاد شوروی، سرمایه‌داری احیاء شد. در این رابطه، باید فرض کرد که سوسیالیسم در اتحاد شوروی فقط در مرحله «اولیه» توسعه بود و هنوز به فاز سوسیالیسم «کامل» یا «بالغ» به عنوان مرحله اول کمونیسم وارد نشده بود. این کتاب عمدتاً مرحله سوسیالیسم «بالغ» را بررسی می‌کند و تفاوت‌های آن را با مرحله سوسیالیسم «اولیه» تا حد لازم نشان می‌دهد.

ادامه دارد

* - لو اسپیری‌دونوویچ بلیایف (Lev Spiridonovich Belyaev) ۵ مه ۱۹۲۸ - ۱۳ فبروری ۲۰۲۳،
پروفسور، دکتر علوم فنی، دانشمند شایسته علوم جمهوری سوسیالیستی فدراسیون روسیه، عضو انجمن
دانشمندان با گرایش سوسیالیستی روسیه، یکی از بنیانگذاران دانشکده انرژی سیبری